

PELASTAJAT:
UNDSÄTTARNA:

JOITAIN TULIPALOJA
KAUPUNGIN
HISTORIASSA

NÅGRA BRÄNDER I
STADENS HISTORIA

Esson polttoainevaraston suurpalo 1973. Leo Torppa. K.H.Renlundin museo.
Storbranden vid Esso:s bränsleförråd 1973. Leo Torppa, K.H.Renlunds museum.

16.-17.6.1664

suuri tulipalo hävitti suurimman osan Kokkolan kaupunkia.
Ainoastaan kirkon ympäristö säästy.

lade en förödande brand nästan hela staden i aska. Endast området kring kyrkan besparades.

4.6.1742

paloi 25 rakennusta torin ja Etelätullin välisellä alueella.

förstördes 25 gårdar i en brand mellan torget och södra tullen.

5.7.1767

sattui jälleen suurpalo, jossa tuhoutui kaupungin kaksi lounaisinta korttelia.

inträffade igen en stor eldsvåda, som förstörde stadens två sydvästligaste kvarter.

3.5.1805

kaupunkia kohtasi neljäs suurpalo, joka tuhosi 36 rakennusta torin läheisyydessä sijainneilla tonteilla. Palossa tuhoutui myös kaupungin raatihuone ja osa sen arkistoista.

uppstod den fjärde stora stadsbranden, som förstörde totalt 36 gårdar i tomtblocken nära torget, medräknat stadens rådhus, som brann ner, inklusive en del av arkivet.

18.12.1860

sattunut suurpalo sai aikaan suurta tuhoa keskikaupungin neljässä parhaiten rakennetussa korttelissa. Seitsemäntoista taloa tuhoutui kokonaan ja kaikkiaan 27 taloa kärsi vahinkoja.

härjade en förödande brand i de fyra förnämsta kvarteren mitt i stadens centrum. Sjutton hus totalförstördes och sammanlagt 27 byggnader tog skada av eldsvådan.

4.12.1893

paloi kauppias L. Hasselblattin "Hotelli Commerce" nykyisen Kokkolinnan tontilla.

brann handlanden L. Hasselblatts "Hotell Commerce" invid järnvägen, på nuvarande Kokkolinnas tomt.

Vi Neristassbor rf, Kokkolan kotiseutuarkisto /
Karleby hembygdsarkiv

23.4.1894

paloi Alb.Lundqvist & Co:n liikekiinteistö Isokadulla.

brann Alb.Lundqvist & Co:s affärsfastighet på Storgatan.

10.3.1895

paloi K.H.Renlundin lapsuudenkoti, räätäli V. Svedin talo, Läntisellä kirkkokadulla.

brann K.H.Renlunds barndomshem, skräddare V. Sveds gård på Västra Kyrkogatan.

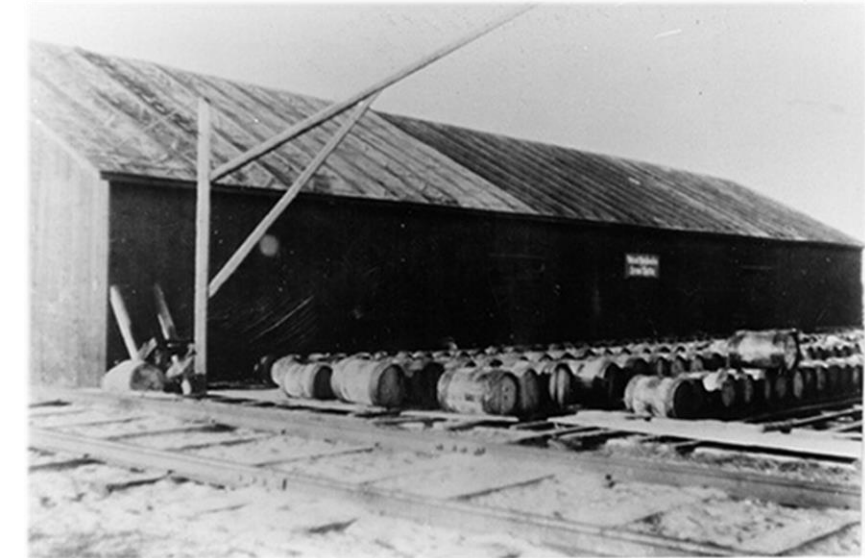

K.H.Renlundin museo /
K.H.Renlunds museum

6.7.1901

paloi kaupungin Tervahovilla viisi makasiinia, joiden mukana mm. 2200 tynnyrillistä tervaa.

förstörde en eldsvåda fem magasin på stadens Tjärhov, inklusive bl.a. 2200 tunnor tjära.

Vi Neristassbor rf, Kokkolan kotiseutu-arkisto / Karleby hembygdsarkiv

28.9.1905

paloi Ykspihlajan höyrysaha.

brann Yxpila Ångsåg.

salamaniskun sytyttämä tulipalo tuhosi Suomen köysitehtaan köysilinjarakennuksen Ykspihlajantien varrella.

23.7.1910

antändes repslageriet av en blix och den 340 meter långa långbaneavdelningen förstördes nästan helt och hållet.

K.H.Renlundin museo / K.H.Renlunds museum

28.-29.7.1914

paloi Puistokadun ja Kustaa Aadolfinkadun välisessä korttelissa 12 rakennusta. Yksi syy siihen, että palo ehti saada niin suuren vallan, oli se että ainakin puoli VPK:ta vietti kesäänsä huviloillaan, ja vei aikansa ennen kuin miehet ehtivät sammutustöihin.

förstördes 12 byggnader i kvarteret mellan Parkgatan och Gustav Adolfsgatan. Orsaken till att så mycket hann brinna, var att åtminstone halva FBK var ute på villorna och det tog en stund för brandkårsterna att hinna till brandplatsen.

Vi Neristassbor rf, Kokkolan kotiseutuarkisto /
Karleby hembygdsarkiv

30.8.1941

Valtion lentokonetehtaan koekäyttöhalli kärsi palovahinkoja.

fick Statens flygplansfabriks provhall brandskador.

Suomen Forsiitti-Dynamiitti Oy:n tehtaalla Ykspihlajantiellä sattui kaksi räjähdystä, joiden seurauksena 11 henkilöä sai surmansa, näiden joukossa kaksi palosotilasta.

21.2.1942

inträffade två förödande explosioner på Finska Forcitet-Dynamit Aktiebolagets fabrik invid Yxpilavägen. Till följd av olyckan avled sammanlagt 11 personer, varav två var brandsoldater.

K.H.Renlundin museo /
K.H.Renlunds museum

8.3.1947

Friisin Konepajan valimo ja tehtaan uusi osa irtaimistoinen tuhoutuivat tulipalossa.

förstördes Friiska Maskinverkstadens gjuteri och fabriken nya del inklusive lösöre i en brand.

K.H.Renlundin museo / K.H.Renlunds museum

9.6.1951

uutisoitiin tulen tuhonneen ulkorakennuksia Kaarlelassa. Palossa vaurioitui pahoin myös Chevrolet-merkkinen paloauto.

berättade nyheterna att en brand förstört flera uthusbyggnader i Karleby landskommun. I samma brand ålade sig även Chevrolet-brandbilen skador.

K.H.Renlundin museo / K.H.Renlunds museum

24.11.1954

Oy Granholm & Kåll Ab:n Isokadun ja Torikadun kulmassa sijainnut liikekiinteistö tuhoutui räjähdysmäisesti levinneessä tulipalossa.

brann Granholm & Kåll Ab:s affärsfastighet vid Storgatan i en explosiv eldsvåda.

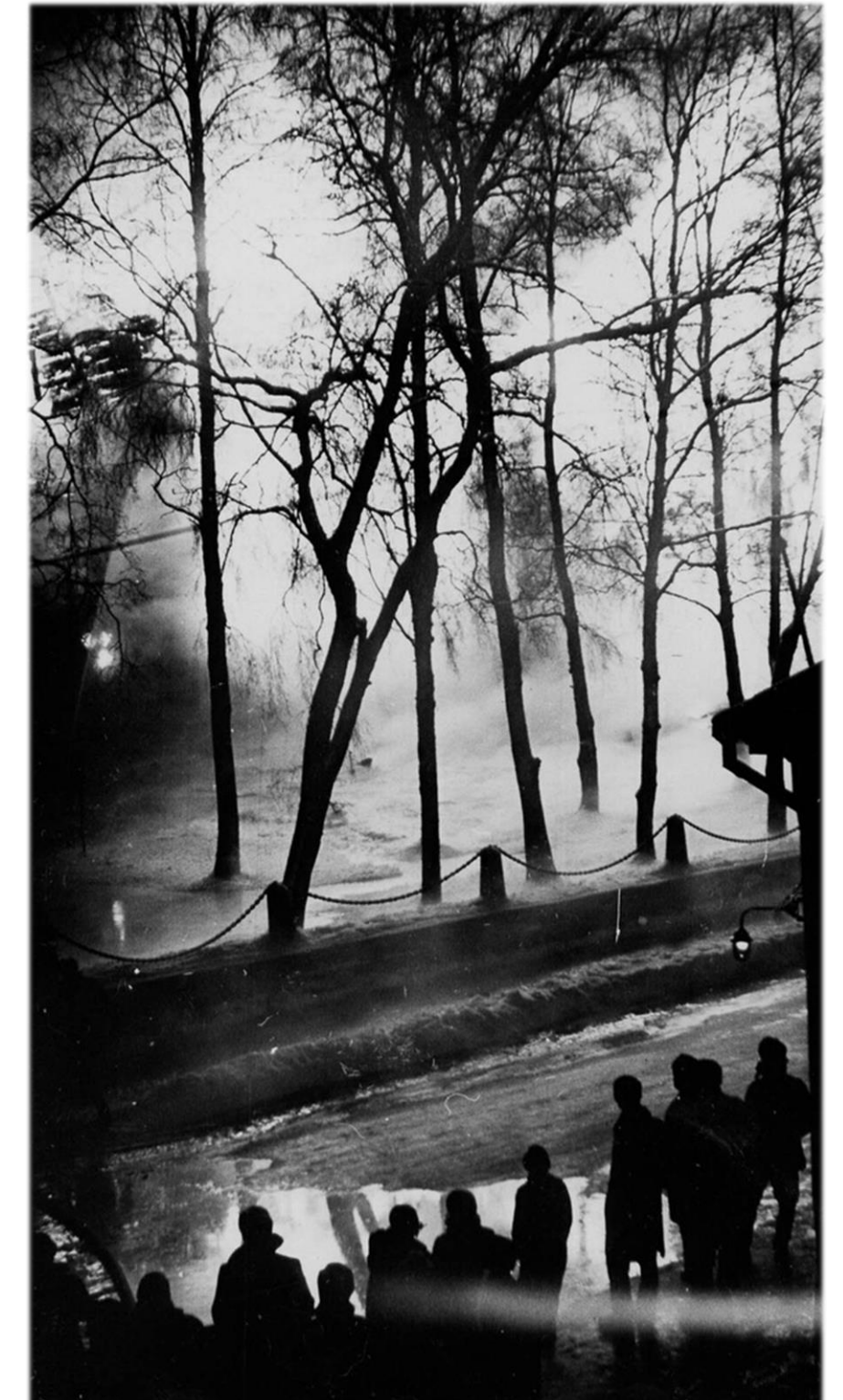
6.1.1958

Kokkolan kaupungin vuonna 1877 valmistunut puukirkko tuhoutui tulipalossa.

lade en eldsvåda Gamlakarleby stads år 1877 uppförda träkyrka i aska.

K.H.Renlundin museo / K.H.Renlunds museum

Vi Neristassbor rf, Kokkolan kotiseutuarkisto / Karleby hembygdsarkiv

27.2.1959

tuhopolttaja sytytti neljä tulipaloa 35 minuutin aikana Läntisellä kirkkokadulla ja Pormestarinkadulla.

anlade en pyroman fyra bränder under 35 minuters tid längs Västra kyrkogatan och Borgmästargatan.

6.5.1959

tulipalo tuhosi kymmenen lautatapulia Ykspihlajan sahan lautatarhassa.

förstörde en eldsvåda tio brädstaplar på Yxpila Sågs brädgård.

Vi Neristassbor rf, Kokkolan kotiseutuarkisto / Karleby hembygdsarkiv

21.3.1962

sattui samana päivänä kaksi tulipaloa Outokumpu Oy:n tehtailla.

inträffade en brand vid Oy Outokumpu Ab:s fabrik.

24.2.1964

Rikkihappo- ja kalsiumkloriittitehtaan kattorakenteet olivat tullessa.
var Svavelsyre- och kalciumkloridfabrikens takkonstruktioner i lågor.

10.9.1966

Ykspihlajan sahalla riehui raivoisa tulipalo, joka aiheutti mittavat vahingot.

rasade en brand på Yxpila Såg och förstörde byggnaden nästan totalt.

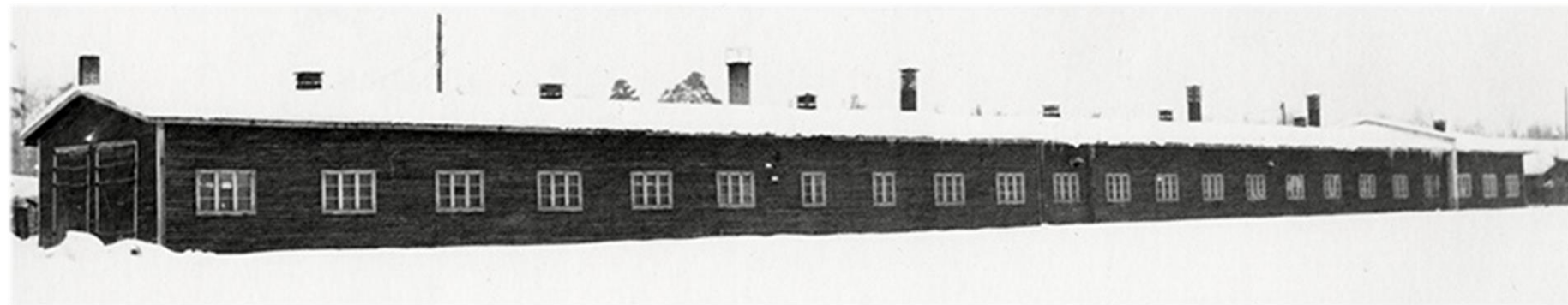

K.H.Renlundin museo / K.H.Renlunds museum

15.11.1966

VAPO:n (Valtion Polttoainetoimisto) suuri auto- ja konekorjaamo sekä varastorakennus kärsivät tulipalossa suuret vahingot

ådrog sig VAPO:s (Valtion Polttoainetoimisto) bil- och maskinverkstad samt lagerutrymmen stora skador i en eldsvåda.

K.H.Renlundin museo / K.H.Renlunds museum

3.9.1972

tuli tuhosi Renlundin rautakaupan (ent. Alfred Björklundin rautakauppa) liikekiinteistön Isokadulla.

förstördes Järn-Renlunds affärsfastighet (fd. Alfr. Björklunds järnhandel) på Storgatan i en brand.

K.H.Renlundin museo / K.H.Renlunds museum

23.5.1973

syttynyt ESSOn polttoainevaraston suurpalo oli Suomen olosuhteissa ennen kokematon. Paloa sammutettiin parin vuorokauden ajan ja lähes 11 miljoonaa litraa polttonesteitä katosi savuna ilmaan.

inträffade en storbrand vid ESSO:s bränsleförråd i Yxpila. En så stor bränslebrand hade man inte tidigare upplevt i Finland. Det tog ett par dygn att släcka branden och närmare 11 miljoner liter bränsle hann gå upp i rök.

2.8.1974

paloi Pohjanmaa Oy:n tukkuliikkeen varasto ja konttorirakennus Jänismaan teollisuusalueella.

brann Pohjanmaa Oy partihandels lager- och kontorsutrymmen på Haralandets industriområde.

Eugen Söderström

30.5.1990

tuhopolttajan sytyttämässä tulipalossa tuhoutui vanha lyseorakennus
Kokkolan keskustassa. Tontilla sijaitsee nykyään kaupunginkirjasto.

tände en pyroman eld på det gamla lycéet i stadens centrum. Den gamla
träbyggnaden totalförstördes. På tomten står numera stadsbiblioteket.

Museovirasto - Musketti, rakennushistorian osasto/RHO, rakennushistorian kuvakokoelma. Kuvaaja Paul Stenman. CC BY 4.0.
Museiverket - Musketti, byggnadshistoriska avdelningen, byggnadshistoriska samlingarna. Fotograf Paul Stenman. CC BY 4.0

Lähteet/Källor:

- Det var minnsann gnista i bränderna förr.
Gamlakarleby FBK firar 90 år. Österbottningen 6.10.1974.
- Kokkola kaupungin historia, osa 1 / Gamlakarleby stads historia, del 1.
- Kokkola kaupungin historia, osa 2 / Gamlakarleby stads historia, del 2.
- Kokkola kaupungin historia, osa 3 / Gamlakarleby stads historia, del 3.
- Museovirasto - Musketti, rakennushistorian osasto / RHO, rakennushistorian kuvakokoelma. Kuvaaja Paul Stenman. CC BY 4.0. / Museiverket - Musketti, byggnadshistoriska avdelningen, byggnadshistoriska samlingarna. Fotograf Paul Stenman. CC BY 4.0
- Norra Posten 6.12.1893. Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot / Nationalbibliotekets digitala samlingar: <https://digi.kansalliskirjasto.fi>
- Saari, Sulo 2005: Pienen kaupungin suurpalot.
- Sandelin, J.F. 1920: Gamlakarleby stads historia 1879-1919.
- Vi Neristassbor rf, Kokkolan kotiseutuarkisto / Karleby hembygdsarkiv
- Österbottningen 31.7.1914. Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot / Nationalbibliotekets digitala samlingar: <https://digi.kansalliskirjasto.fi>

